

RADNIČNÉ NOVINY

9/20

SEPTEMBER

Ročník 2.

DVE NOVÉ ŠKÔLKY

Kapacita detí v mestských škôlkach sa zvýši o dvesto.

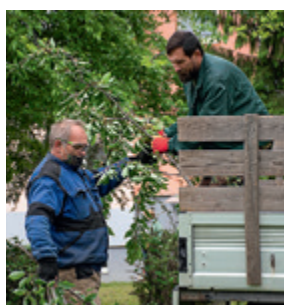
LACNEJŠIE CESTOVANIE

Lístok cez SMS stojí po novom toľko, čo lístok u vodiča.

ROZHOVOR O MESTSKOM ARCHÍVE

Prichádzajú sem ľudia, ktorých zaujíma vek rôznych budov.

Primátor Marek Hattas s riaditeľkou
novej škôlky Martinou Kramárovou

Milí obyvatelia Nitry,

september sa ako vždy nesie v znamení začiatku školského roka. Tento rok je špeciálny v tom, že v Nitre otvárame hneď dve nové škôlky. Jednu na Dieloch a druhú v kasárňach pod Zoborom. Vďaka enormnej snahe desiatok ľudí sa nám podarilo pre deti vytvoriť takmer dvesto nových miest. V obidvoch škôlkach som sa bol počas leta pozrieť a môžem povedať, že deti a ich rodičia sa majú na čo tešiť. Sú to krásne, moderné priestory, kde pracujú skvelé učiteľky a personál.

Kvalitne fungujúce školy prispievajú aj k vzniku a rozvoju komunít. O tom, že komunity v Nitre žijú a zdravo sa vyvíjajú, som sa presvedčil na vlastnej koži. Strávil som príjemné chvíle s Tor-mošanmi na Chrenovej, s novousadlíkmi aj starousadlíkmi v Párovských Hájoch, podebatoval s obyvateľmi Zobora. Najviac mi utkvelo v pamäti stretnutie s komunitou žijúcou v jednom z vnútroblokov na Štúrovej ulici. Urobili na naše pomery nevídané rozhodnutie - vo vnútrob-loku zrušia niekoľko parkovacích miest. Povedali mi, že je to vďaka novej parkovacej politike v centrálnej mestskej zóne. Na rozdiel od minulosti totiž zaparkujú pohodlne aj mimo svojho vnútrobloku. Namiesto parkovacích miest plánujú osadiť detské hracie prvky a vysadiť zeleň. Beriem to ako povzbudenie a záväzok, že novú parkovaciu politiku musíme čím skôr priniesť aj do ďalších častí mesta.

Počas leta sme nezaháľali ani v investičných prácach. Začiatkom prázdnin sme odovzdali do užívania prvú etapu obnovennej Hanulovej ulice. Je to dôležitá cesta, ktorá spája centrum mesta s Cabajskou ulicou. Verím, že druhú časť cesty opravíme v dohľadnej dobe. Podarilo sa nám dokončiť prvú časť komunikácie na Zvolenskej ulici na Dieloch, začali sme s obnovou Lukáčovej v Dražovciach, dokončili zateplenie škôlky na Topoľovej a vysadili takmer stovku stromov v rámci regenerácie vnútrobloku na Tokajskej.

Uprostred prázdnin sa udiala jedna maličkosť, ktorá si podľa mňa zaslúži pozornosť. Od prvého augusta sme zlacnili SMS lístok na mestskú hromadnú dopravu tak, aby bol na jednej úrovni s cenou bežného lístka. Je to jeden z krokov k plynulejšej a rýchlejšej MHD, keďže vodič strávi menej času obsluhou a manipuláciou s hotovosťou. Navyše, čas platnosti SMS lístka sa o desať minút predĺži. Považujem to za skvelý počin, ktorý uľahčí cestovanie a zatriktívni mestskú hromadnú dopravu v Nitre.

Na jeseň nás bude vo zvýšenej miere zaujímať situácia okolo Covid-19. Je možné, že kvôli druhej vlne budeme musieť zavádzať bezpečnostné opatrenia. Budeme sa riadiť odporúčaniami hygieny a krízových štábov a o všetkom vás budeme včas informovať. Stále platí staré známe, že spolu to zvládneme.

Užite si posledné letné a prvé jesenné dni v maximálnej možnej pohode.

S prianím príjemných dní, Marek Hattas, primátor mesta Nitra.

OBSAH

4

Mesto je na druhú vlnu pandémie pripravené

5

Mnohí Nitrania strávili leto na Slovensku

6

Na Čermáni pribudne 220 nájomných bytov

7

Nitra patrí medzi najlepšie komunikujúce mestá

8

Nitra pokračuje v boji s vizuálnym smogom

9

E-bajkom šetrí radnica životné prostredie

10,11

V Nitre vznikli dve nové škôlky

12, 13

Spomienky na nitrianske leto

14, 15

Mesto revitalizuje lokality na Dieloch

18, 19, 20

Zaujímavosti o mestskom archíve

22, 23

Kam za kultúrou v septembri

26

Krížovka

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 9/2020 | Ročník 2 | **Vydáva:** Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00308307 | **Adresa redakcie:** Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunitra.sk | **Foto:** Roman Oravec | **Grafická úprava:** Peter Jánsky | **Tlač:** Dolis Goen s.r.o., Stará Vajnorská 11, Bratislava | **Vyšlo:** september 2020 | **Náklad:** 40000 ks | Bezplatná distribúcia do domácností a na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

MESTO JE NA DRUHÚ VLNU PANDÉMIE PRIPRAVENÉ

Prepuknutie pandémie naučilo ľudí aj inštitúcie tomu, ako sa v kríze zachovať.

Na eventuality príchodu druhej vlny pandémie je mesto dobre pripravené. V časovom predstihu zabezpečila samospráva nákup ochranných prostriedkov ako sú ochranné rúška, rukavice, nápleky, či dezinfekčné prostriedky. Tieto prostriedky sú určené pre seniorov – klien-

tov Správy zariadení sociálnych služieb v Nitre a tiež pre občanov.

V prípade, že by na jeseň druhá vlna prišla, budeme postupovať podľa plánov, ktoré boli vypracované a zavádzali sa do praxe počas prvej vlny. Situá-

cia v marci bola pre nás oveľa ťažšia,“ povedal viceprimátor Daniel Balko, ktorý v jarných mesiacoch predsedal krízovému štábu mesta Nitry.

Podľa viceprimátora Balka sme dnes na tom určite lepšie. „Veríme, že v zásade sme pripravení, aj keď treba povedať, že prvá vlna mala oveľa miernejší priebeh ako sa predpokladalo. Najväčším problémom bola naša neskúsenosť s riešením takejto situácie. Obyvatelia nemali základné ochranné pomôcky, nevedeli ako ich správne používať. Neboli sme pripravení na osobné obmedzenia a mnohé zákazy. Toto už máme za sebou. Vieme, ako sa dá osobnou zodpovednosťou znižovať šírenie nákazy. Takže, ak by sme v Nitre museli čeliť prípadnej druhej vlne, do veľkej miery by sa opakovali už overené postupy,“ povedal viceprimátor Balko.

„V budove úradu máme vo vestibule, pri výtahoch aj na

toaletách inštalované dezinfekčné prístroje, okrem toho sú na toaletách inštruktáže s vysvetlivkami, ako si správne umývať ruky a všade po úrade, kde je potrebné, sú nálepky s upozorneniami na nosenie rúšok, odstupy a podobne,“ dodal referent obrany, ochrany a bezpečnosti na nitrianskej radnici Milan Režo.

Riaditelia škôl aj škôlok mali porady, na ktorých zosúladiť postupy pre prípadnú novú krízu. „Každá škola si to upravila na svoj režim. Sú pripravené na všetky varianty,“ povedala Mária Orságová, vedúca odboru školstva. Školy majú zakúpené dezinfekčné prostriedky, štíty, rúška, stojany na dezinfekcie a podobne. Na priemerne veľkej nitrianskej škole dosahujú mesačné náklady na základnú ochranu pred pandemiou dvetisíc eur.

*Ludmila Synaková,
Tomáš Holúbek*

RADNICA POČÍTA S VÝRAZNÝMI VÝPADKAMI PRÍJMOV

Na dani z nehnuteľností bude rest vo výške približne 1 700 000 eur.

Pre mestskú pokladnicu to znamená menej o zhruba 14,9 percenta plánovaných príjmov. Na tomto výpadku sa podieľajú najmä právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, ktorých najviac zasiahla pandémia Covid-19. Na poplatku za komunál-

ny odpad mesto očakáva výpadok príjmov vo výške 400 tisíc eur, čo je približne 8,8 percenta plánovaných príjmov. Aj na tomto výpadku sa podieľajú najmä právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, ktorých najviac zasiahla koronakríza.

„Týka sa to tiež škôl a školských zariadení, ktoré boli počas pandémie zatvorené, takže sa im znížil predpis poplatku,“ povedal Vladimír Petřík, vedúci odboru miestnych daní a poplatkov na MsÚ. Radnica očakáva výpadok príjmov v čiastke zhruba 150 tisíc eur aj pri dani za ubytovanie. Dôvodom sú hotely, penzióny a ďalšie ubytovacie zariadenia, ktoré museli byť zatvorené pre

zamedzenie šírenia koronavírusu na základe pokynov a opatrení Ústredného krízového štábu od 12. marca do konca júna 2020. Pri ostatných miestnych daniach radnica neočakáva žiadne výpadky príjmov.

Ministerstvo financií tiež zverejnilo zoznam obcí a miest a ich finančné straty kvôli úbytku podielových daní. Nitra si v tomto zozname pripísala veľkú stratu, predstavuje čiastku 1 834 157 eur. Samospráva preto šetrí vo všetkých oblastiach. Bude tiež žiadať štát o bezúročnú pôžičku. (L'S, TH)

ZRUŠENÉ DOVOLENKY V ZAHRANIČÍ PRINÚTILI MNOHÝCH NITRANOV STRÁVIŤ LETO DOMA

Domáci cestovný ruch zažíva krušné časy.

„Všade dobre, doma najlepšie!“ Toto príslovie platí vzhľadom na epidemiologickú situáciu dvojnásobne. Domáci cestovný ruch zažíva krušné časy. Rizikové prekročenie hraníc a obmedzenia s ním spojené dávajú tunajšiemu turizmu druhú šancu.

Aj naši profesionáli v cestovnom ruchu dostali príležitosť ukázať, že v meste pod Zoborom, v rámci mestského turizmu, vedia ponúknuť to, čo ľudia zvyknú hľadať v zahraničí.

Turistické informačné centrum (TIC) bolo od 13. marca až do 18. mája zatvorené. „Informácie a služby sme ale naďalej poskytovali zákazníkom telefonicky a mailom. Aktuálne informácie o jednotlivých službách a prevádzkach v meste sme zároveň prinášali na webovom portáli www.nitra.eu, ako aj na sociálnych sieťach,“ povedala Terézia Zaujecová, poverená výkonom funkcie vedúci odboru Turistické informačné centrum Nitra, ktoré patrí pod nitriansku radnicu.

KVÍZY O NITRE

Ľuďom sa snažili predstaviť

možnosti trávenia voľného času doma - v Nitre a v jej okolí, prinášali rôzne zaujímavosti, turistické trasy a výlety. Zároveň na web pripravovali malé kvízy na rôzne témy obsahovo spojené s Nitrou.

„Po znovuotvorení prevádzky TIC k nám opäť začali prichádzať ľudia z Nitry a blízkeho okolia, z času na čas sa vyskytli domáci turisti zo Slovenska. Celkovo sme podľa štatistiky od 18. mája do 31. júla

poskytli služby a informácie 3 072 klientom,“ povedala Terézia Zaujecová.

Porovnávajúc tieto čísla s číslami pred roka, za obdobie máj až koniec júla 2019 evidoval 7 440 záujemcov o služby, čo je v tomto roku pokles o polovicu. Návštevníci sa zaujímali najmä o to, ktoré služby sú v aktuálnom čase dostupné, aké sú v Nitre obmedzenia v súvislosti s pandémiou, či sa dajú navštíviť turistické atrakcie,

keď začne premávať turistický vláčik.

Zároveň sa postupne obnovil záujem o sprievodcovské služby, ktoré informačka poskytuje. Podľa slov Terézie Zaujecovej, od mája do konca júla absolvovalo prehliadky po meste 165 turistov. Najväčší záujem mali o okruh po Hornom meste a tí, čo už Nitriansky hrad videli, si chceli so sprievodcom pozrieť aj Dolné mesto.

ZÁŽITKOVÉ SPREVÁDZANIE S MIESTNYMI

Turistické informačné centrum pripravilo v tomto roku v spolupráci s Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu (NOCR) projekt Like a local. Ide o nové zážitkové sprevádzanie s miestnymi nadšencami, ako aj s profesionálnymi sprievodcami.

Každý mesiac majú záujemcovia možnosť spoznať nové zaujímavé miesta, tajomné zákutia Zoborských vrchov, pozrieť sa na Nitru deťskými očami, alebo spoznať strašidelné záhady mesta. „Najväčší záujem registrujeme zatiaľ o strašidelné záhady mesta a sprevádzanie po Nitre deťskými očami s malým Leom,“ hovorí Terézia Zaujecová.

Práve video s Leom zaznamenalo veľký úspech a malo na sociálnych sieťach vyše 50 tisíc pozretí.

TURISTOV ZO ZAHRANIČIA BOLO MENEJ

Tohto roku je to biedne s turistami zo zahraničia. V sezóne, poznačenej cestovateľskými obmedzeniami, prichádzajú turisti väčšinou z Českej republiky, Nemecka, Veľkej Británie, Španielska, Holandska a mali sme aj návštevníkov z Kolumbie.

Ludmila Synaková
foto: Roman Oravec

NA ČERMÁNI PRIBUDNE 220 NÁJOMNÝCH BYTOV

Už vlani odovzdala radnica 35 nájomných bytov na Hlbokej.

Výhodné nájomné bývanie pre mladých a mladé rodiny je o krok bližšie k realite. Zástup-

covia zhotoviteľa informovali vedenie mesta, že projekt nájomných bytov na Tehelnej

ulici prešiel dôležitým míľnikom - posudzovaním vplyvov na životné prostredie (EIA).

Stavba na Tehelnej pozostáva z 220 bytových jednotiek, najmä dvojizbových, k dispozícii budú však aj jednoizbové

a trojizbové byty. Priemerná podlahová plocha bytov je 51,6 metrov štvorcových.

Sústredené sú v ôsmich štvorpodlažných domoch s ustúpeným piatym podlažím. Súčasťou diela je aj technická infraštruktúra, všetky inžinierske siete, komunikácie, vrátane verejného osvetlenia, parkovacích plôch a sadových úprav. Predpokladaný termín začiatku výstavby je prvá polovica roku 2021.

Na obrázkoch si môžete pozrieť priestorovú štúdiu projektu z dielne zhotoviteľa - akciovky Dynamik Holding.

(HV, TH)

LÍSTOK NA AUTOBUS CEZ SMS JE LACNEJŠÍ

K zníženiu ceny prišlo od 1. augusta.

Kúpa lístka v nitrianskej MHD cez esemesku je výhodnejšia ako doteraz. Poslanci rozhodli, že cena sa zníži z doterajších 90 na 80 centov. K zníženiu ceny prišlo od augusta.

„Lístok cez SMS stojí po novom rovnako ako lístok kúpený u vodiča. Je to skvelý počín, ktorý uľahčí cesto-

vanie a zatraktívni mestskú hromadnú dopravu v Nitre. K tomuto kroku sme pristúpili, aby sme ľudí motivovali vo vyššej miere nakupovať lístky cez esemesku. Vodiči tak budú zdržiavani kratšie a jazda autobusom bude logicky plynulejšia a rýchlejšia. A zároveň je to aj spôsob, ako spraviť MHD bezpečnejšiu v čase pandé-

mie,“ povedal primátor Nitry Marek Hattas.

Cestujúci nitrianskou MHD dostanú aj ďalší bonus. Pasažieri, ktorí si zakúpia lístok cez esemesku, sa môžu voziť o desať minút navyše. „Čas platnosti SMS lístka sa zvyšuje zo 60 na 70 minút.

Toto je ďalší spôsob, ako ľudí motivovať na kúpu SMS lístka, pretože klasický lístok kúpený u vodiča platí naďalej iba 60 minút,“ povedal Ivan Janček, referent pre mobilitu a MHD z nitrianskej radnice.

Oba tieto kroky majú obyvateľov presvedčiť na častejšie využívanie mestskej autobusovej dopravy. Okrem časovej a ekonomickej výhodnosti má SMS lístok aj ďalšiu významnú výhodu: počas pretrvávajúcej pandémie je nakupovanie cez SMS bezpečnejšie.

Tomáš Holúbek,
hovorca Nitry

NITRA PATRÍ MEDZI NAJLEPŠIE KOMUNIKUJÚCE MESTÁ

Prácu Nitry s podnetmi od obyvateľov na Odkaze pre starostu ocenili Zlatým vedrom.

Prestížne ocenenie Zlaté vedro si prevzali zástupcovia mesta Nitra za to, ako v uplynulom roku posunuli prácu s podnetmi od ľudí na portáli Odkaz pre starostu. Nitra skončila spomedzi všetkých miest na druhom mieste. V minulosti pritom samospráva Nitry nebola ani v prvej desiatke. Z chvosta rebríčka sa tak katalpulovala na jeho vrchol.

„Hodnotíme nielen pomer vyriešených podnetov, ale zohľadňujeme aj ich náročnosť a zároveň aj celkový počet podnetov, ktoré samosprávy museli riešiť“, vysvetľuje Andrea Addová, hlavná administrátorka Odkazu pre starostu.

Nitra získala druhé miesto v kategórii riešenie podnetov. „Som nadšený z tohto úspechu.

Druhé miesto vnímam ako obrovské povzbudenie a zároveň záväzok, aby sme v nastolenom trende pokračovali. Ocenenie, ktoré sme dostali, svedčí hlavne o tom, že aj komunikáciou s občanmi meníme Nitru k lepšiemu a že nám záleží na všetkých podnetoch, s ktorými sa na nás obracajú naši obyvatelia“, povedal primátor Marek Hattas.

Na nitrianskej radnici je za podnety na Odkaz pre starostu zodpovedná Mária Cok Steinemannová, ktorá sa po prebratí agendy výrazne zaslúžila o skok Nitry na čelo rebríčka. Podľa Cok Steinemannovej je riešenie problémov obyvateľov peknou a zároveň náročnou prácou. „Viem asi o každom výtlku v meste, takže som vďaka tejto práci informovaná

vždy z prvej ruky“, pousmiala sa. Dodala, že v ďalšom roku sa pokúsi zabojsovať o prvé miesto.

Nitre pribudli podnety z Odkazu pre starostu skokovo. Kým v roku 2018 sem obyvatelia zaslali iba 171 podnetov, vlni to bolo päťnásobne viac - až 828 podnetov. Z nich až 446 bolo vyriešených, ďalšie sú v riešení.

Odkaz pre starostu využíva už 150 samospráv. Vlni dostali mestá a obce spolu až 18 655 podnetov.

Najčastejšie nahlasované problémy sa týkali ciest a chodníkov, nasledované zeleňou a životným prostredím. To platí aj pre Nitru, kde bolo vlni najviac podnetov z kategórie cesty a chodníky (261). Nasleduje zeleň a životné prostredie (168) a dopravné značenia (128).

Tomáš Holúbek, hovorca Nitry

ZAČALA SA OBNOVA ZVOLENSKEJ ULICE

Obyvatelia činžakov na Zvolenskej ulici sa môžu tešiť na novú cestu a parkovisko.

Od polovice júla bola čiastočne uzavretá Zvolenská ulica. Radnica pripravila rekonštrukciu tejto frekventovanej sídliskovej komunikácie. Išlo o požiadavku poslancov Výboru mestskej časti č. 5. Obnova miestnej komunikácie zahŕňala zemné práce spojené s odvozom vybraného materiálu a následne stavebné práce.

Zrekonštruovaná bola nielen cesta na celkovej ploche 783,16 m², ale i chodník na

celkovej ploche 9 m². Na Zvolenskej pribudne parkovisko s vyznačeným šikmým státím pre 26 vozidiel. Ďalších 5 parkovacích miest bude určených pre vozidlá majiteľov preukazu ZŤP.

Celkové náklady na realizáciu tohto diela predstavujú sumu zhruba 102 000 eur vrátane DPH.

*Ludmila Synaková
foto: Roman Oravec*

V NITRE ODSTRÁNILI OBROVSKÚ REKLAMU. PO TAKMER TROCH ROKOCH NAŤAHOVAČIEK

Mesto Nitra bojuje s vizuálnym smogom. Ročne odstráni približne stovku reklamných stavieb.

Ďalší obrovský billboard zmizol z ulíc Nitry. Na Bratislavskej ulici pri hypermarkete dali dole reklamnú stavbu typu bigboard.

Trvalo to však dva a pol roka, čo bola doba, počas ktorej vlastník využíval všetky právne prostriedky, aby obrovský reklamný pútač nemusel dať dole.

Reklamná stavba mala byť dočasná a na svojom mieste mala stáť len do konca roka 2017.

„Vlastníkovi reklamnej stavby nebolo predĺžené povolenie z dôvodu jej umiestnenia v rozpore so záväznou časťou Územného plánu mesta Nitra,“ hovorí Jana Remenárová, referentka pre reklamné stavby na nitrianskej radnici.

Mesto preto majiteľovi stavby nariadilo jej odstránenie. Firma však využila viaceré možnosti, aby reklamnú stavbu využívala čo najdlhšie. Po vyčerpaní všetkých dostupných právnych prostriedkov vlastník dobrovoľne pristúpil k odstráneniu stavby.

Podobne dlho trvala snaha mesta o odstránenie bigboardu na Chrenovskej ulici. Došlo k tomu nakoniec vlni v lete, po takmer troch rokoch rôznych podaní a odvolávaní. „Takéto zdĺhavé konania sú pri všetkých reklamných stavbách, preto ich odstraňovanie

toľko trvá. Berieme to ako úspech mesta, ak sa nám nakoniec podarí odstrániť stavby, ktoré tu podľa záväznej časti územného plánu nemajú byť umiestnené,“ povedal Anton Kondrla, referent urbanizmu a architektúry.

„Oceňujem prácu zamestnancov, ktorí sa podieľajú na boji proti vizuálnemu smogu v uliciach Nitry. Je to práca na dlhé lakty, no jej výsledkom je krajšia Nitra, ktorá je tak atraktívnejším miestom pre život. V snahe o čistenie ulíc od reklamných stavieb preto určite budeme pokračovať.

Zároveň s mojimi kolegami v Národnej rade Slovenskej republiky chystáme k tejto problematike novelu zákona,“ povedal primátor Nitry Marek Hattas.

Nitra aj napriek snahám o prietahy zo strany reklamných firiem odstráni ročne približne sto reklamných stavieb. V roku 2017 zmizlo z mesta 103 kusov reklamných stavieb, v roku 2018 ich odstránili 111. Vlni z územia Nitry zmizlo 90 kusov reklamných stavieb a 40 kusov reklamných hranolov. Od začiatku tohto roka sa podarilo odstrániť už 55 reklamných stavieb.

Reklamné stavby a reklamné hranoly odstránili ich vlastníci na vlastné náklady.

Tomáš Holúbek, hovorca Nitry
foto: Odkaz pre starostu

E-BAJKOM ŠETRÍ RADNICA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Smart riešeniami je mesto Nitra známe už dlhé obdobie. Bicykel na elektrický pohon je jedným z nich.

Ekologická doprava zamestnancov radnice v rámci pracovnej doby má prispieť k zmierneniu dopadov meniacej sa klímy. Súčasťou vozového parku je okrem elektromobilu aj prvý elektrobicykel.

Samospráva ho kúpila z prostriedkov získaných za víťazstvo v súťaži Enviro mesto. Svoj podiel na výhre má Štefan Lančarič, vedúci odboru životného prostredia na Mestskom úrade v Nitre.

Mesto pod Zoborom získalo prvenstvo v kategórii zmiernenia dopadov zmeny klímy za sériu opatrení a projektov zameraných na adaptáciu

na zmenu klímy, ako napríklad plánovanie vhodnej výsadby zelene, či v oblasti zadržiavania zrážkových vôd a ich lepšieho využitia.

Podľa Zuzany Psotovej, vedúcej kancelárie prednostu mestského úradu, ktorá poskytuje povolenky na pracovné cesty služobníkmi automobilmi a v tomto prípade aj na e-bajk, pracovníci radnice sa na ňom vozia na pracovné stretnutia a rokovania na úrade v rámci mesta.

„Presúvajú sa ňom na obhliadky stromov a zelene do Mestského parku na Sihoti, jedna žiadamka bola na cestu na Nitriansky hrad do sídla o. z. Castellum. Myslím si, že je to veľmi dobré riešenie. Na jedno nabitie sa dá bicyklom prejsť až 70 kilometrov,“ dodala Zuzana Psotová. Používanie elektrobicykla prispieva k zníženiu výdavkov na benzín a šetreniu životného prostredia.

Dôležité je ešte dodať, že do zamestnania sa vozia na vlastných bicykloch aj ďalší pracovníci Mestského úradu v Nitre.

*Ludmila Synaková
foto: Roman Oravec*

EURÓPSKY TÝŽDEŇ MOBILITY

16-22 SEPTEMBER 2020

#MobilityWeek
#europskytyzdenmobility
www.eurotm.sk

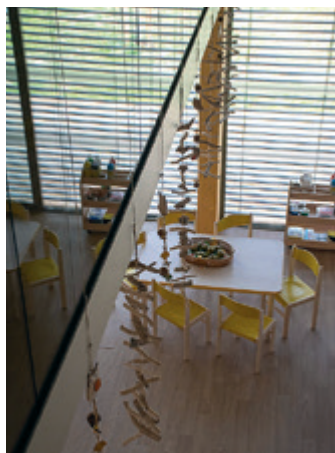
ETM prebieha každý rok od 16. do 22. septembra a umožňuje vyskúšať si alternatívy trvalo udržateľnej dopravy. Voľbou udržateľného spôsobu dopravy, ako sú verejná hromadná doprava, pešia chôdza či cyklistika, môžeme znížiť emisie uhlíka, zlepšiť kvalitu ovzdušia a urobiť z mestských častí príjemnejšie miesta pre život a prácu. **Témou ročníka 2020 je Čistejšia doprava pre všetkých!** Mesto Nitra sa i tento rok zapája do aktivít ETM.

Navštív v tomto týždni FB stránku, zapoj sa do súťaže a vyhraj poukážku na nákup bicykla v hodnote 500 eur a ďalšie hodnotné ceny.

V NITRE VZNIKLI DVE NOVÉ ŠKÔLKY

Počet škôlkarov v mestských škôlkach sa zvýši o takmer dvesto.

Novú Materskú školu Na Hôrke otvorili koncom augusta na Dieloch. Budovu škôlky, ktorá je v priestoroch rovnomennej základnej školy, rekonštruovali vo viacerých etapách od novembra 2019.

rovej učebne. V areáli pribudli oddychové prvky aj zeleň. Zaujímavosťou je pocitový chodník ku kolotoču, ktorý je vytvorený z viacerých materiálov.

Okrem Materskej školy Na Hôrke privíta deti aj ďalšia nová nitrianska škôlka – Materská škola Dobšinského. Za takmer tri milióny eur ju dokončili v areáli bývalých kasární na Zobore. Má šesť tried, v každej bude po 24 detí, čo ju robí piatou najväčšou v Nitre. Zápisy do tejto škôlky sa očakávajú začiatkom septembra.

V škôlke na Dobšinského sú už noví zamestnanci, ktorí prešli výberovými konaniami, vrátane dvanástich učiteliek.

„Mesto sa rozrastá, obyvateľov je viac aj na sídliskách. Aby v našom meste ľudia chceli bývať, je naozaj veľmi dôležité mať vybudovanú dobrú infraštruktúru, a k tomu patria aj škôlky s dostatočnou kapacitou. Na Dieloch dnes žije mnoho mladých rodín, ktorým nová škôlka uľahčí bežné fungovanie,“ povedal primátor Marek Hattas.

Celkové náklady na stavbu presiahli 290 tisíc eur. Väčšinu financií pokryli „európske“ peniaze z Integrovaného regionálneho operačného programu. Mesto Nitra sa na financovanie škôlky podieľalo piatimi percentami, čo predstavuje sumu takmer 15 tisíc eur.

Práce na prvých troch stavebných objektoch sa začali 11. novembra 2019. V rámci nich sa vytvorili dve triedy pre celkovo 45 detí. V budove škôlky pribudol aj výťah, čím sa vstupy do priestorov stali bezbariérové. Škôlka sa dočkala dopravného aj klasického ihriska i exterié-

Záujem zamestnať sa tu bol obrovský, prihlášku do výberových konaní poslalo celkovo 280 uchádzačov.

Noví zamestnanci už pripravili škôlku na príchod prváčikov. Triedy aj spoločné priestory sú vyzdobené v jesennom šate. Pribudlo tu aj interiérové vybavenie, škôlka je tak kompletne pripravená na svoj účel.

Tomáš Holúbek,
hovorca Nitry

CESTY MLADÉHO CORGOŇA

Všetci už vieme, že Nitra, podobne ako večné mesto Rím, vznikla na siedmich pahorkoch. Jej panorámu tvorí: Zobor, Nitriansky hrad, Kalvária, Borina, Dražovský kopec, Vršok a Martinský vrch. Radi by sme vám predstavili jedinečnú geolokačnú poznávaciu hru, ktorá vás moderným a štýlovým spôsobom prevedie siedmimi pahorkami Nitry a pritom vyriešite množstvo hádaniek. Na každom stanovišti sú pre vás pripravené 3 otázky, na ktoré musíte zodpovedať. Zábavnou a zážitkovou formou navštívite atraktivity mesta, dozviete sa zaujímavosti a novinky o jednotlivých pahorkoch a spoznáte ich príbehy.

Zahraj sa spolu s nami a spoj turistiku a poznávanie so zábavou! Hru si môžeš zahrať v slovenčine, angličtine ale aj v nitrančine.

Stiahni si aplikáciu a vydaj sa spolu s Corgoníkom za dobrodružstvom!

Turistické informačné centrum Nitra

Štefánikova trieda 1, Nitra

+421 (0)37 16 186

e-mail: info@nitra.sk, www.nitra.eu

Pozrite si letné podujatia na fotkách
Romana Oravca a Jakuba Arpáša

NITRA V LETE ŽILA - NAPRIEK PANDÉMII

Festivály a koncerty sa toto leto odlišovali od tých, na ktoré sme boli zvyknutí. Po mesiacoch kultúrnej a spoločenskej abstinencie počas pandémie konečne prišiel čas uvoľnenia opatrení. Väčšina z nich zostala už len v rovine odporúčania.

Nitrianske kultúrne leto odštartovali Cyrilo-metodské slávnosti – Nitra, milá Nitra. Začiatkom júla to bola najväčšie podujatie nielen v Nitre, ale zrejme aj na celom Slovensku. Jedným zo špecifik, na ktoré si návštevníci aj organizátori museli zvyknúť bolo, že miesta, kde sa ľudia zhromažďovali boli ohradené a rátať sa počet návštevníkov v zóne. Pri vstupe organizátori zároveň dohliadali na to, aby si každý návštevník vydezinfikoval ruky. Samozrejme, vždy je všetko o ľuďoch, i kultúra. Aj na tom, ako dodržiavame odporúčania hygienikov, sa ukazuje vyspelosť našej spoločnosti. Našťastie môžeme konštatovať, že ľudia sa správali maximálne zodpovedne.

To, v čom sa ale táto letná sezóna najviac líšila od tých pred ňou bolo, že návštevníci podujatí si oveľa viac užívali a vážili kultúru. Veď predsa konečne mali možnosť vidieť svojich obľúbených hudobníkov a hercov na pódioch a aspoň takouto formou podporiť umelcov, ktorí to nemali počas pandémie vôbec ľahké.

Roman Oravec

MESTO REVITALIZUJE LOKALITY NA DIELOCH

Veríte, že aj na sídlisku môže vzniknúť záhrada ako pri rodinnom dome?

Novú tvár v týchto dňoch dostáva sídlisková zeleň vo vnútrobloku na Tokajskej ulici sídliska Diely. Už prvý pohľad na toto vynovené a skráslené územie nás očarí. Akoby švihnutím čarovného prútika sa premenilo na miesto, kde by určite chcel mať domov každý z nás.

Po príchode na záhradnícke stavenisko sa nám pred očami vybavili zábery televízneho programu Nová záhrada, kde

partia skúsených záhradníkov buduje záhradku pri rodinnom domčeku. Tu je to takmer podobné. Akurát, že chýba televízny štáb s kamerami. Zato šikovní majstri záhradníci nechýbajú.

„Pozorujeme týchto zručných záhradníkov pri práci už niekoľko dní a tešíme sa, aké to tu budeme mať krásne,“ povedali nám mamičky Natália a Simona, ktoré kočikujú svoje detičky sa denne pohybujú

po týchto miestach. Súhlasne pritakáva aj okoloidúci pán Jozef, ktorý na Tokajskej býva už niekoľko rokov: „Tieto stromy si preriezku už naozaj zaslúžili. No a výsadba týchto nových kríkov, to je super vec. Hodia sa tu.“

ZA DEŇ VYSADILI 69 STROMOV

Realizáciu prác mala pod palcom záhradnícka spoločnosť Landart z Trenčína. Svoje úlohy sa zhostili mimoriadne obratne, čo nám potvrdili aj ďalší obyvatelia, pre ktorých je táto lokalita domovom.

„Počas výsadby našťastie neboli veľké horúčavy, sem-tam

aj výdatne sprchlo, čo rastlinám iba prospeje,“ povedal nám zástupca spoločnosti v pozícii majstra Richard Bohuš. Ako nám ďalej povedal, pri realizácii zákazky sadových úprav bolo pre nich najťažšie skĺbiť celú logistiku projektu vzhľadom na rozsah prác a každodenné dochádzanie z Trenčína do Nitry.

„Táto logistika obnášala dovoz rastlín a stromov. Nebolo toho málo, a tak sme sa museli popasovať s výzvou ako ich naraz a bez ujmy prepraviť na miesto realizácie. Kľúčové bolo pre nás správne rozloženie pracovných úkonov. Museli sme zvládnuť časový manažment, aby mal každý realizátor čo ro-

biť, a práce postupovali podľa plánu,” vysvetlil nám začiatok realizácie tohto náročného projektu Richard Bohuš.

Na realizáciu projektu angažovali šesť až osem ľudí. Projekt zahŕňal rôzne druhy prác, od prípravy plôch na výsadbu krov, vytýčenie polohy stromov, po čom nasledovalo objednanie vytýčenia inžinierskych sietí od spoločností, ktoré majú tieto práce v kompetencii a mohli mať možnú kolíziu so stromami. Išlo najmä o vedenie plynu, električky, internetu a verejného osvetlenia.

„Po vytýčení stromov a inžinierskych sietí mali tri aleje a niekoľko sólo stromov kolíziu s inžinierskymi sietami. Nasledovala konzultácia s ateliérom, ktorý vytváral projekt o možnom posune stromov mimo sietí. Výber nového umiestnenia stromov prebehol bez problémov,” dodáva Richard Bohuš. Dodržali povinné ochranné pásma výsadiel od sietí. V priebehu jedného dňa vysadili 69 stromov, ktoré sa rovno po výsadbe začali kolovať, aby mali stabilitu a neškývali sa. „Na druhý deň sme dosadili zvyšných 24 stromov a pokračovalo sa v kolovaní a uväzovaní stromov. Súbežne sa stromy zalievali,” vysvetľuje postup pri realizácii projektu.

PROBLÉMY ROBIL PODKLAD SÍDLISKA PLNÝ ODPADU

Firma Lambert Trenčín ako realizátor sadovníckeho diela dostal k dispozícii výsadzaci plán s presným určením, kde má byť ktorá rastlina vysadená. „Najväčším mínusom bol podklad sídliska. Pri vrтанí jám na stromy sme narazili na stavebný odpad, pravdepodobne zo stavby sídliska, ktorý sme museli vyviezť na skládku a nahradiť ho vhodným substrátom, aby mali stromy vhodný podklad pre rast,” konštatuje Bohuš. Veľkým plusom bolo, že priestor bol otvorený

a priestranný. Mohli do neho vojsť s autom aj mechanizmami, čo nim značne uľahčilo celý priebeh prác.

Projekt uvažoval so zachovaním a obnovením existujúcej zelene. Zachovala sa väčšina rastlín. Odstránilo sa iba niekoľko krov a dve lipy – mladá výsadba, ktorá sa dobre neujala a bola na tom zdravotne dosť zle.

„Dokonce jednu z nich počas noci niekto zlomil. Dúfame, že sa to nestane aj našej novej výsadbe. Budeme odstraňovať ešte dospelý pajaseň, ktorý je klasifikovaný ako invázny druh. Nachádza sa medzi chodníkom a bytovým domom. Zrežú ho neskôr, pretože momentálne je obdobie hniezdenia a hniezdia v ňom holuby,” hovorí Richard Bohuš.

Pár ďalších krov bolo navrhnutých na zmladzovací a zdravotný rez, pričom sa rastliny

presvetlili, prečistili zvnútra a odstránili sa konáre, ktoré zasahovali do komunikácií. Zachovala sa veľká ruža a skupiny krov. Pätnásť už jestvujúcich stromov prešlo rukami arboristu, ktorý im presvetlil koruny a vyvážil pomer konárov, prípadne odstránil nebezpečné konáre.

PERGOLA ČASOM ZAZELENÁ

Do vnútrobloku na Tokajskej ulici vysadili aleje, ktoré sprevádzajú sídliskové komunikácie. Novovysadené aleje stromov tvorí 16 javorov poľných, 15 jarabín mukuňovej a 15 líp malolistých. Ako krovové dreviny priestoru boli do priestoru použité 3 duby cerového. Všetky tieto dreviny sú rozmiestnené v území vnútrobloku. Nasledovala výsadba 13 kusov javorov ohnivého, 5 kusov jaseňov manového, 4 okrasných čerešní a 2 čerešni vtáče - burlat, ktoré majú veľmi chutné plody. Okrem nich tu boli vysadené skupiny 11 borovic lesných a 9 borovic čiernych.

„Ako popínavá rastlina bol použitý pavinič päťlistý, ktorý sa prichytáva úponkami. Po obrastení celej pergoly vytvorí zaujímavý zelený prvok v priestore, ktorý sa na jeseň zvýrazní premenou farby listov zo zelenej na bordovú. Na

cesty hlošina ebbingeovej, ktorá zároveň vytvorí protihlukovú a vizuálnu bariéru.

„Našou prácou boli iba sadové úpravy, to znamená odstránenie, rezy a výsadba krov a stromov a založenie trávnik. K pilierom pergoly, ktorá tu stojí už dávnejšie, sme vysadili pavinič. Časom ju obrastie a zazelená. Verím, že to bude nádherné miesto na posedenia,” hovorí Richard Bohuš.

NOVÉ LAVIČKY AJ PÍKNIKOVÉ KOŠE

Po odchode záhradníckej spoločnosti príde do lokality druhá firma. Jej pracovníci v centrálnej časti, kde je spevnená plocha s pergolou, doplnia mobiliár o devätnásť drevených lavičiek z dubového dreva s operadlom, päť piknikových stolov s lavicami a odpadkovým košom.

Keď záhradníci a remeselníci zbalia všetko svoje náradie, rozozvučí sa nanovo spev vtákov. Na kríky aj pod ne sa vráti všetok chrobačí život, začnú bzúčať včely aj čmeliaky. A potom sa už obyvatelia môžu naplno oddávať životu v tejto vynovenej veľkej záhrade.

„Toto všetko by malo vplývať na zlepšenie mikroklimatických podmienok,” povedal hovorca Nitry Tomáš Holúbek. „Ak sa chcete aj vy prísť pozrieť na toto miesto, dostanete sa sem z Tokajskej, Jarabinovej alebo Rýnskej ulice,” dodal.

„Náklady na regeneráciu vnútrobloku na Tokajskej ulici predstavujú 53 380 eur, pričom požadovaná výška nenávratného finančného príspevku je 50 712 eur,” povedal Vladimír Ballay, vedúci odboru strategického a projektového riadenia nitrianskej radnice.

Ludmila Synaková
foto: Roman Oravec

jeseň listy opadnú, aby na jar opäť vyrástli do krásy,” povedal Bohuš.

Na lemovanie miestnej komunikácie vysadili sprievodnú vegetáciu. Podľa slov Richarda Bohuša do prostredia zakomponovali drieň biely, zlatovku prostrednú, vtáčí zob vajcolistý a kalinu obyčajnú. Hlavnú trávnatú plochu oddeľuje od

POLIKLINIKA PÁROVCE JE BEZBARIÉROVÁ

Práce stáli 228 - tisíc eur. Samotná investícia si vyžadovala nielen nové elektroinštalácie, ale keďže budova je viacposchodová, aj výťah. V poliklinike sú tiež bezbariérové hygienické zariadenia pre imobilných občanov i verejnosť. Investičnú akciu schválilo mestské zastupiteľstvo. O tom, že bola potrebná, svedčia spokojné tváre najmä starších pacientov, ktorí navštevujú polikliniku pri preventívnych zubných prehliadkach a akútnych stavoch ústnej dutiny.

ZUŠ JÁNA ROSINSKÉHO ZATEPLENÁ

Investičná akcia stála viac ako 214 - tisíc eur. Čo sa týka samotnej investície, práce skrášlili nielen výzor budovy, ale zlepšili aj jej funkčnosť. Zrealizovalo sa zateplenie obvodového plášťa budovy pavilónu B kontaktným zatepľovacím systémom. Základná

umelecká škola má tiež nové dažďové zvody z pozinkovaného plechu - a v rámci týchto prác tiež bolo spravené dôležité oplechovanie parapetov z hliníkového plechu.

MATERSKÁ ŠKOLA TOPOĽOVÁ V NOVOM ŠATE

Cena investície bola viac ako 190 - tisíc eur. Prioritné bolo zateplenie budovy, najväčšou čiastkou pri investícii bol kontaktný zatepľovací systém dosiek z minerálnej vlny a silikátovej omietky. Oplechované sú tiež parapety aj atiky strechy, ktoré sú z plastového plechu. Vymenili sa i vetracie mriežky, rekonštrukciou prešiel tiež bleskozvod.

PRVÁ ETAPA REKONŠTRUKCIE HANULOVEJ ULICE JE DOKONČENÁ

Na Čermáni sa rekonštruovala nielen cesta, ale aj chodník

a plynovod. Oprava trvala šesť týždňov, z toho väčšiu polovicu trvala rekonštrukcia plynovodu. Dva týždne sa opravovala cesta a chodníky. Celkovo mesto investovalo do rekonštrukcie takmer 197 - tisíc eur. Najväčšou položkou bol asfalt, ktorý stál viac ako 75 - tisíc eur.

OREZY STROMOV V PARKU

Od septembra sa začali úpravy zelene a orezy stromov v mestskom parku na Sihoti. Počas úprav dôjde aj k meraniu stromov špeciálnym ultrazvukovým tomografom a takisto aj k lanovým skúškam stromov. Cieľom je zvýšiť bezpečnosť v parku a odstrániť dreviny, ktoré pre svoje chatrné zdravie alebo vek nemusia vydržať nárazové vetry.

CYKLOBUS PREMÁVA UŽ DESIATU SEZÓNU

Linka C35 bude cyklistom k dispozícii až do 18. októbra.

Cena za prepravu v cyklobuse je rovnaká, akú za bežný lístok zaplatíte v autobuse. Autobus premáva cez víkendy a štátne sviatky, trasy ostávajú nezmenené. Z Klokočiny a Chrenovej sa dostanete do centra mesta, do Mestského parku na Sihoti a niektorými spojmi až na Zobor. Cestovné poriadky cyklobusu sú zverejnené na oficiálnom webe dopravcu - www.arriva.sk

NOVÉ DETSKÉ IHRISKÁ V CENTRE MESTA, NA CHRENOVEJ AJ V PARKU

Detské ihrisko je medzi bytovkou na Štefánikovej triede č. 66-74 a Polygonom. V júni sa na hracej ploche opravil asfalt, doplnili futbalové brány a sieťky na basketbalové koše. Jeho revitalizácia začala pred dvomi rokmi, vďaka grantovému programu Mením moje mesto. Preinvestovaných bolo 5 - tisíc eur, na ihrisku pribudol veľký domček so šmyklavkou, mobiliár, piknikové stoly aj solárne osvetlenie. Nové ihrisko za 8 - tisíc eur pribudlo aj na Tribečskej ulici na Chrenovej a rovnakú sumu mesto investovalo aj do lezeckej steny v parku na Sihoti pri Biskupskom hostinci.

BEZPEČNÉ PRIECHODY CHRÁNIA CHODCOV AJ CYKLISTOV

V roku 2019 ich v Nitre pribudlo štrnásť - za skoro 210 - tisíc eur. Bezpečné priechody sa vybudovali na tých miestach, kde dochádza ku konfliktným situáciám vodičov s chodcami a cyklistami. Sú v Krškanoch, v Starom meste, na Čermáni, v Dražovciach, ale aj na Chrenovej. Oproti bežným priechodom majú tú výhodu, že sú na vozovke zreteľne a jasne viditeľné, nakoľko majú LED gombíky.

POHOVORY S MAJITEĽMI ELEKTROKOLBEŽIEK

Mestskí policajti majiteľom spomínaných „dopravných prostriedkov“ povedali, že pri nesprávnom používaní sú mimoriadne nebezpečné, či už pre samotných jazdcov, ale najmä pre chodcov. Hliadka mestskej polície „jazdom na kolobežkách“ vysvetlila ich

správne a zákonné využívanie s tým, že zatiaľ sa to zaobišlo bez pokút.

ZMENY V TRASÁCH AUTOBUSOVÝCH LINIEK

Platia od 1. septembra. Cestujúci sa musia pripraviť na iné trasovanie v určitých časoch u autobusových spojov s číslami 8, 15 a 26. Na ostatných autobusových spojoch tiež môže prísť k úpravám odchodov autobusov - a to v rozpätí plus, mínus jedna minúta z dôvodu úpravy jazdnej doby. Od septembra autobusy premávajú ako v dňoch školského vyučovania. Kompletné info o zmenách nájdete na www.nitra.sk a www.arriva.sk

KANALIZÁCIA JE UŽ AJ NA ULICI ANTONA TOČÍKA

Práce boli sfinalizované počas letných prázdnin. V Nitre sa tak pokračuje v postupnom dopĺňaní kanalizačnej siete. Úlic, ktoré kanalizáciu nema-

jú, je síce málo, ale predsa sa nájdú miesta, kde táto služba absentuje. Lokality, kde ľudia nemali kanalizáciu k dispozícii, bola aj ulica Antona Točíka, ktorá susedí so Šúdolskou ulicou a ulicou A.F. Langa. Po dokončení investície sa však situácia zmenila, čo iste oceňujú ľudia, ktorí tam bývajú.

V MLYNÁRCIACH VYRASTAJÚ ŠIKOVNÍ ŠACHISTI

Mladí a talentovaní šachisti trénujú v Kultúrnom dome v Mlynárčiach. Tréningy sú v pondelok - od pol piatej do pol siedmej popoludní. Hrá sa aj počas nedeľ, v rámci „Nedeľného šachového dopoludnia“ od deviatej do tretej hodiny. Šikovným mladíkom dávajú cenné a odborné rady skúsení šachisti z Nitrianskeho šachového klubu Nitra.

ZMENA V DOPRAVE NA ČERMÁNÍ

Zjednosmernila sa cesta na Hornočermánskej ulici, v úse-

ku ulíc H. Meličkovej a Kostolnej. Hlavným dôvodom zmeny je, že Hornočermánska ulica, ktorá je skoro celá jednosmerná, sa stala medzi Cabajskou cestou a Golianovou ulicou tranzitným spojením áut z R1. Cieľovou zastávkou šoférov bola Klokočina a Diely. Vodiči tiež nedodržiavali dopravné obmedzenia a Hornočermánska ulica ani nebola vhodná na tento typ premávky. Po zjednosmernení je cesta bezpečnejšia, čo privítali najmä ľudia, ktorí v spomínanej časti Čermáňa bývajú.

CHCEL HRAŤ V NOCI BASKETBAL

Mládenec chcel hádzať na kôš na ihrisku na ZŠ Beethovenova. Jeho úmysel zistila hliadka mestskej polície pri kontrole materských a základných škôl na Klokočine. Chlapec mestským policajtom povedal, že to nebolo prvýkrát, čo takto v noci trénoval. Tínedžer ale napokon hliadke prisľúbil, že už v noci nebude chodiť hrať. Bývajúcí v okolitých bytovkách tak môžu spať bez vyrušujúceho hluku. Okrem hluku išlo aj o neoprávnené vniknutie na školský pozemok.

Andrej Jančovič
Tomáš Holúbek
foto: Roman Oravec

ROZHOVOR

ROZHODNUTIA POSLANCOV, VÝSLEDKY VOLIEB AJ KRONIKY OD ROKU 1918. DOKUMENTY STRÁŽI MESTSKÝ ARCHÍV

Mestský archív – registratúrne stredisko nájdete na Vršku. Ešte pred siedmimi rokmi boli dokumenty uložené na troch miestach – na Kyneku, Dvorčianskej ulici a na nitrianskej radnici. Zaujímavosti o nitrianskom mestskom archíve sme sa dozvedeli od mestských archivárov Zlatice Zsebiovovej a Mareka Kukučku.

Čo rozhodlo o premiestnení dokumentov do nových priestorov?

MK: Hlavným dôvodom boli nevyhovujúce priestory na Dvorčianskej ulici aj na Kyneku a navyše dostať sa do nich bolo možné iba použitím MHD či služobného vozidla. Preto vtedajšie vedenie rozhodlo a vybralo budovu, ktorá je strategicky na veľmi dobrom mieste a je ľahko prístupná občanom, zároveň je v pešej dostupnosti hlavnej budovy Mestského úradu v Nitre.

Máte tu uložené aj vzácne dokumenty dávnej minulosti nášho mesta?

ZZ: Ak si myslíte, že tu nájdete kráľovské pergameny, či donačné listiny, tak sa mýlite. Medzi stenami tohto rozsiahleho archívu sú uložené dokumenty z nedávnej doby, majúce súvislosť s mestom Nitra, niekdajším Mestským národným výborom, organizáciami a zaniknutými podnikmi, ktoré pred rokom 1989 patrili pod vtedajší Mestský národný výbor v Nitre. Práve tento druh dokumentácie tvorí najpočetnejšiu zložku archívnych dokumentov.

Naozaj tu nie je uložená žiadna vzácna listina našej starodávnej Nitry?

MK: Nie, iba ak by ste si chceli pozrieť mestské kroniky a pamätné knihy mesta Nitry.

V čom tkvie podstata vašej práce?

ZZ: Chronologicky preberáme spisovú agendu podľa jednotlivých odborov mestského úradu, mestskej polície a Strediska mestských služieb. Spolupracujeme so Sociálnou poisťovňou, pre účely dôchodkového zabezpečenia vyhotovujeme výpisy, potvrdenia a fotokópie mzdových listov. Vyhľadávame dokumenty na

požiadanie našich kolegov z rôznych odborov z MsÚ Nitry a taktiež pre občanov, ktorí nás o to požiadajú.

Zaujímalo by ma, podľa čoho pri preberaní dokladov postupujete?

MK: Dokumenty k nám prichádzajú na základe preberacieho protokolu, ktorý vyhotoví odovzdávajúca strana. Všetko je potrebné skontrolovať - dokument po dokumente, pretože v praxi sa nám stáva, že dokumentácia nie je vždy kompletná. Našou povinnosťou je predísť konfrontácii s argumentmi: Vy ste to prebrali, ako to, že to tu nemáte?!

Čo tvorí najpočetnejšiu zložku archívnych dokumentov?

MK: Dokumentácia stavebného úradu, napríklad stavebné povolenia, projektová dokumentácia, kolaudačné rozhodnutia a iné, a potom mzdové listy, už zaniknutých bývalých mestských organizácií ako Reštaurácie, Technické a rekreačné služby mesta Nitry, Mestský stavebný podnik, Mestské služby, Zelokvet, bývalý Park kultúry a oddychu, už zaniknutá Základná škola na Levicekej ulici v Nitre a iné. Tieto dokumenty sme sem sústredili z troch miest - z budovy na Kyneku, z Dvorčianskej ulice a z budovy MsÚ, kde sme ich mali ešte donedávna uložené. Sťahovaniu v tom čase predchádzalo veľké vyradovacie konanie.

Znamená to, že ak si niekto vybavuje starobný dôchodok a bol v minulosti zamestnaný v niektorej z týchto zaniknutých organizácií, musí prísť sem k vám?

MK: Občan má viacero možností. Buď požiada o ich vyhľadanie osobne na našej adrese Na Vršku 4, prípadne si žiadosť podá priamo v podateľni

v budove mestského úradu, či poštou alebo mailom.

Aké dokumenty majú svoje miesto v archíve?

ZZ: Zjednodušene sa dá povedať, že všetko, čo sa už na mestský úrad nezmestí do skríň a políc. Aby sa tu vošlo čo najväčšie množstvo dokumentov, je nevyhnutné každoročné vyradovanie tých, ktoré sú už po lehote uloženia. Postupujeme pritom podľa Zákona o archívoch a registratúrach a taktiež podľa registratúrneho poriadku, schváleného Mestom Nitra a Štátnym archívom v Ivanke pri Nitre.

Prečo sa riadite inštrukciami Štátneho archívu a nie nitrianskej radnice?

ZZ: Vyplýva to zo zákona. Je to síce náš riadiaci a poradný orgán, avšak čo a v akom množstve vyradíme a následne navrhujeme na skartáciu, závisí od vyjadrenia jednotlivých odborov Mestského úradu v Nitre.

Koľko rokov dozadu sa tu dá táto dokumentácia nájsť?

MK: Čo sa týka stavebného odboru, máme uložené dokumenty od roku 1961 až po rok 1988. Potom je malá pauza od

roku 1989 do roku 2001 – stavebná dokumentácia z tohto obdobia sa nachádza v archíve Okresného úradu v Nitre a časť aj v Štátnom archíve Ivanka pri Nitre. Od roku 2002 vrátane až do roku 2011 máme znovu všetko tu u nás.

Čo ešte archivujete a evidujete?

ZZ: Evidujeme bežnú agendu – rôzne drobné stavebné rozhodnutia, bežnú korešpondenciu medzi občanmi a úradom. Sústreďená je tu kompletná agenda veľkých stavieb, stavebná agenda k rodinným domom, garážam, oploteniam, bazénom, zmeny užívania stavieb pred dokončením, všetky drobné stavby, príjazdové komunikácie, nadstavby a rekonštrukcie rodinných domov aj búracie povolenia.

A čo archivácia dokumentov z ostatných odborov mestského úradu?

ZZ: Väčšia časť dokumentov z ostatných odborov má dobu uloženia do 10 rokov vrátane, avšak sú aj také, ktoré sa musia archivovať, ako zápis-

nice Mestskej rady a Mestského zastupiteľstva, zápisnice z výsledku volieb, evidencia súpisných čísiel, matričné dokumenty.

Kto sú vašimi najčastejšími klientmi?

ZZ: Najčastejšie ide o občanov, ktorí potrebujú získať

stavebnú dokumentáciu na rôzne účely, napríklad na hypotéky, úvery, dedičské konania, predaj nehnuteľnosti, kedy je potrebné zistiť vek stavby a ten sa dá určiť iba na základe kolaudačného rozhodnutia.

Z ktorého roka máte najstaršie dokumenty?

MK: Najstaršie dokumenty sa týkajú stavebného odboru z roku 1961, avšak pre záujemcov o históriu mesta sú tu sprístupnené k bádaniu kroniky od roku 1918.

Navštevujú vás študenti histórie?

MK: Málokedy, ale stane sa. Objektom ich záujmu bývajú mestské kroniky a pamätné knihy mesta Nitre.

Kapacita archívu je ohraničená, čo keď raz príde deň, že sa všetky miestnosti naplnia?

ZZ: Tomuto stavu predchádzame pravidelným vyradovaním dokumentov. Postupujeme pritom podľa registratúrneho poriadku, čím vytvárame priestor pre nové veci. V podstate tu fungujeme podľa presne určeného kolotoča pravidiel, aby dokumenty cirkulovali. Nepotrebné musí ísť preč.

Ludmila Synaková
foto: Roman Oravec

V CENTRE VOĽNÉHO ČASU UŽ MYSLIA NA NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK

Do krúžkov, klubov a súborov sa deti môžu prísť zapísať od 2. do 11. septembra.

Štart pravidelnej záujmovej činnosti v nitrianskom Centre voľného času sa blíži. Po utlmení činnosti pre pandémiu sa tak stane už začiatkom septembra.

Zápisy sa uskutočnia vo všetkých budovách patriacich Centru voľného času v Nitre od 9. do 17. hodiny. Svoje deti môžu prísť rodičia zapísať do hlavnej budovy na Štefánikovej triede č. 63, do elokov-

ných pracovísk na Topoľovej ul. č. 1 na sídlisku Chrenová a tiež Na Hôrke č. 30 na sídlisku Klokočina.

Ako uviedol riaditeľ centra Marián Hlavatý, žiadosti poslané mailom však prijímajú už v týchto dňoch. „Vyzdvihnúť si ich môžete osobne, alebo sa dajú stiahnuť z našej webovej stránky www.cvcdomino.com,” informuje Marián Hlavatý.

K tradičným krúžkom a klubom pribudli tento rok nové krúžky – mladý redaktor v spolupráci s Mediálnym centrom UKF v Nitre. Krúžok je určený pre deti od 12 rokov.

Ďalšou novinkou v ponuke je detská jóga od 6 rokov a zdravotná jóga pre mamičky a ich deti.

Pre deti staršie ako 13 rokov pripravili športový klub rugby.

Dievčatá by mohol zaujať klub EIJA gym, kde sa naučia základy tanečnej gymnastiky.

Podľa riaditeľa Mariána Hlavatého sa v nitrianskom CVČ každoročne snažia zosúladiť ponuku so záujmami mladej generácie a nie je tomu inak ani tohto roku.

Ludmila Synaková

Centrum voľného času

Štefánikova trieda 63, NITRA

Začiatok pravidelnej záujmovej činnosti v školskom roku 2020/2021 bude 2. septembra 2020.

KONTAKT: web: www.cvcdomino.com
 e-mail: cvcdomino@zoznam.sk, sekretariat@cvcdomino.com
 CVČ Štefánikova tr. 63 Nitra – hl. budova: tel. 037/6524325
 elok. prac. CVČ – Topoľová I, Nitra - Chrenová
 elok. prac. CVČ – Na Hôrke 30, Nitra - Klokočina: tel. 037/7732612

Zápisy do krúžkov budú prebiehať od 2. 9. – 11. 9. 2020 vo všetkých budovách CVČ od 9,00–17,00 hod.
 Žiadosti prijímame už teraz, vyzdvihnúť si ich môžete osobne, alebo stiahnuť z našej webovej stránky. Tešíme sa na stretnutie s Vami

Ponuka činnosti – krúžkov, klubov a súborov v šk. r. 2020/2021

CVČ-ŠTEFÁNIKOVA TR. 63-HLAVNÁ BUDOVA DFS Borinčeka – folklór – MŠ DFS Borinka – folklór – ZŠ FS Furmani – folklór – SŠ, VŠ Ľudová Hudba – ZŠ, SŠ, VŠ TS EIJA – moderný tanec – ZŠ, SŠ TS Madhouse – Hip-Hop – ZŠ, SŠ Mažoretky I.NIMA – MŠ, ZŠ, SŠ Paletko – výtvarný – keramikársky – MŠ, ZŠ Pastelka – výtvarný – MŠ, ZŠ Žabky – tanečná prípravka – 4-8 rokov Aranžovanie a šikovné ruky – MŠ, ZŠ, SŠ Čimovinky – tvorivé dielne – MŠ Jašov – pohybovo dramatický od 4-5 rokov Šašo-Jašo – tanec, hudba, spev, divadlo od 6-8 rokov Divadelníček – literárno-dramatický od 9-12 rokov	Za oponou – literárno-dramatický od 13-15 rokov Šach – ZŠ, SŠ Historický šerm Tormenta – ZŠ, SŠ Plastový modelár – ZŠ, SŠ Športy pre ZŠ, SŠ: Futbal, Basketbal, Hokej, Zápasenie Anglický jazyk hrou – MŠ Mladý redaktor, v spolupráci s Mediálnym centrom od 12 rokov – NOVINKA EIJA gym – základy tanečnej gymnastiky – ZŠ – NOVINKA EL. PRACOVISKO CVČ, TOPOĽOVÁ 1, CHRENOVÁ Stolný tenis – ZŠ, SŠ, VŠ Lienky – tanečná prípravka – MŠ Pastelka – výtvarný – MŠ, ZŠ Mamičky a detičky Lienky – určené deťom a matkám na MD	Historický šerm Bojar – SŠ, VŠ Capoeira – ZŠ, SŠ Hra na zobcovú flautu – MŠ Karate Imperium – ZŠ, SŠ Rekreačný šport – bedminton, florbal, ... – ZŠ CVČ, NA HÔRKE 30, KLOKOČINA - EL. PRACOVISKO P Presná muška – strelecký – od 10-15 rokov Karate Imperium – ZŠ, SŠ Konverzácia v Anglickom jazyku – ZŠ Sambo – bojové umenie – ZŠ od 13 rokov, SŠ, VŠ Pastelka – výtvarný – MŠ, ZŠ Moderné tance – ZŠ, SŠ Detská jóga – od 6 rokov – NOVINKA Zdravotná jóga – pre mamičky na MD a ich deti – NOVINKA Rugby – od 13 rokov – NOVINKA
---	---	---

DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V NITRE | 1.- 30. SEPTEMBER

MINULOSŤ VZDELÁVA

1. 9. /UTOROK/15.00 – 19.00/
DEŇ ÚSTAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Zoborský kláštor, Kláštorská 148

MÚRY OŽIVAJÚ

Detské divadelné predstavenie – divadielko Dunajka, komentované prehliadky Zoborského kláštora, virtuálna prehliadka príbytku mnícha, opekača
V tvorivých dielňach sa deti prenesú v čase do stredoveku a vyskúšajú si prácu prvých vzdelancov.

1. 9.-30. 9. /V PRACOVNÝCH DŇOCH/7.30 – 16.30/
Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Fraňa Mojtu 18

UDELENIE KRÁLOVSKÝCH VÝSAD MESTU NITRA

Výstava kníh a článkov z fondu krajskej knižnice

2. 9.-30. 9. /UTOROK-SOBOTA/9.00 – 17.00/

Ponitrianske múzeum v Nitre, Štefánikova tr.1

NITRIANSKO V ZRKADLE DEJÍN, SKVOSTY DÁVNOVEKÉHO SLOVENSKA, výstavy

9. 9., 16. 9., 23. 9. /STREDA /10.00, 14.00/ ZAHRAJME SA NA ARCHEOLÓGOV

Interaktívny, výchovno-vzdelávací program zameraný na prácu archeológa, plný náučných hier, testov zábavnej archeológie, doplnený o archeologické pexeso a puzzle

Účast na vzdelávacích programoch je potrebné nahlásiť telefonicky/ mailom: 037/651 00 00
marketing@muzeumnitra.sk

2. 9.-31. 10. /UTOROK-SOBOTA/9.00 – 17.00/
Ponitrianske múzeum v Nitre, Štefánikova tr.1

Sv. JÁN NEPOMUCKÝ – STOPY MINULOSTI V NITRIANSKOM KRAJI, I. časť

Výstava sakrálnych kultúr na území mesta Nitry

10. 9., 17. 9., 24. 9. /ŠTVRTOK /10.00, 14.00 /

Tvorivé dielne hravou formou upevnia získané vedomosti o svätcoch, jeho atribútoch. Legendy, film a rozprávanie vdp. Lubora Gála po stopách J.Nepomuckého priblížia život svätca. Súčasťou budú reštaurátorské práce výtvarných a sochárskych diel sv. Jána Nepomuckého a bábkové predstavenie Mateja Šišku, ktoré predstaví bábkky v sakrálnnej a svetskej úlohe v histórii.

Účast na vzdelávacích programoch je potrebné nahlásiť telefonicky/ mailom: 037/6510000, marketing@muzeumnitra.sk

7. 9.-30. 9. /V PRACOVNÝCH DŇOCH/10.00 – 17.00/
Krajské osvetové stredisko, Fatranská 3

KULTÚRNE DEDIČSTVO REGIÓNŮ

Výstava tradičných odevných súčastí regiónu Ponitrie a Podzoborie

8. 9. /UTOROK/17.00 VERNISÁŽ

9. 9.-30. 9. /V PRACOVNÝCH DŇOCH OKREM UTORKA/10.00 – 17.00/
Krajské osvetové stredisko, Fatranská 3

OD LANU PO PLÁTNO

Interaktívna výstava postupnosti tradičného spôsobu spracovania lanu s názornými ukážkami autorky Ľubomíry Žilkovej z Kokavy nad Rimavicou

8. 9.-9. 9. /UTOROK-STREDA/9.00
Dom Matice slovenskej v Nitre, Dolnočermánska 737

KNIHOMOLE – 140. VÝROČIE NARODENIA M.R. ŠTEFÁNKA

Interaktívne vzdelávanie pre žiakov II.st. ZŠ a študentov SŠ
Výstava o M.R.Š a legionároch 1. sv. vojny prístupná pre širokú verejnosť

8. 9. /UTOROK/13.30
19. 9. /SOBOTA/13.30
Študentský domov Antona Bernoláka, Tr. Andreja Hlinku 38

ARCHITEKTONICKY HODNOTNÉ OBJEKTY FAKULTY ZÁHRADNEJ A KRAJINNEJ ARCHITEKTÚRY SPU v NITRE

25. výročia FZKI

Výstava posterov architektonicky hodnotných objektov SPU (NKP) prezentuje funkcionalistický objekt pôvodnej Hospodárskej školy (arch. J. Grossmann) a budovu pôvodnej MŠ na Tulipánovej ul. (arch. J. Polyak)

9. 9. /STREDA/17.00
Penzión a reštaurácia ARTin

PAMIATKOVÁ OBNOVA ZOBORSKÉHO KLÁŠTORA, NKP

Ing. arch. Zuzana Holíčková, KPIÚ Nitra, prezentácia arch. výskumu a pamiatkovej obnovy národnej KP, adaptácia areálu na prezentáciu cyrilometodskej tradície

10. 9. /ŠTVRTOK/16.30

Krajské osvetové stredisko, Zelená miestnosť, Fatranská 3

VÝTVARNÉ DIALÓGY – MINULOSŤ VZDELÁVA – MAĽBA

Prednáška spojená s besedou pre neprofesionálnych výtvarníkov a priateľov výtvarného umenia o vývine realistického maľby cez modernu až po súčasnosť

11. 9. /PIATOK/18.30
12. 9. /SOBOTA/18.30

DAB v Nitre, Svätoplukovo nám. 4

LÁSKA SLEČNY ELLIOTOVEJ

V režii Ľubomíra Vajdičku predstaví divadelnú adaptáciu románu Jane Austenovej, dobový pohľad na Anglicko zač. 19. st. poznačené napoleonskými vojnami; Vstupné: www.dab.sk

12. 9. /SOBOTA/9.00 – 18.00/
Malý kaštieľ v Horných Lefantovciach, Hlavná ul. 188, NKP

DEŇ VEĽKOOPONICKÝCH a MALOOPONICKÝCH v OPONICIACH a HORNÝH LEFANTOVCIACH

Podujatie je prezentáciou kult. – spoloč. hodnôt Oponic a Horných Lefantoviec

Komentované prehliadky „Spanilá jazda“ veteránov, premiéra divadelnej hry „V sudcovom dome“ v Malom kaštieli v Horných Lefantovciach

Vstupné dobrovoľné
Prihlasovanie: peter.phoenix1@gmail.com, 0904416007

17. 9. /ŠTVRTOK/10.00
Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Fraňa Mojtu 18

NITRA NA STARÝH FOTOGRAFIÁCH

Prezentácia spojená s prednáškou Štefana Košlaba (autora knihy Ring smrti) a diskusiou o rozvoji a výstavbe mestských častí Nitry v 2. pol. 19. st. – 1. pol. 20. stor.

17. 9. /ŠTVRTOK/17.00
Kluchov palác („U Corgoňa“), Samova 16

KOMENTOVANÁ PREHLIADKA KLUCHOVHO PALÁCA, NKP

Ing. arch. Zuzana Kramárová, KPIÚ Nitra, Mgr. Peter Buday, PhD., FF UK v Bratislave, komentovaná prehliadka jednej z najvzácnejších klasicistických pamiatok, kanónie v Nitre, pred plánovanou obnovou

17. 9. /ŠTVRTOK/19.00
Synagoga

PROCES

Nové divadlo v Nitre predstaví absurdno-satirickú inscenáciu na motívy románu Franca Kafku z r. 1914. Človek na neznámom mieste, v zajatí „nečitateľnej“ inštitúcie, bez prezumpcie nevin, súkromia a pravidiel

Vhodné pre divákov od 15 rokov

Vstupné: 8,- €, zľavnené 6,- € (študenti, seniori, ZŤP)

Predpredaj: TIC Nitra od 31. 8. 2020

Vznik inscenácie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

18. 9. /PIATOK/11.00, 17.00/
Pešia zóna pred TIC, Štefánikova tr.1
NITRIANSKY ŽIVÝ ŠACH

Dobové šachové figúrky ožívajú na obrež šachovnici v rukách profesionálnych hráčov. Touto hrou si krátko chvíľu panovníci už v 8. st.

23. 9. /STREDA/8.00

ZŠ sv. Gorazda v Nitre, Dlhá 864, Nitra – Chrenová

CESTA K REMESLU

Tvorivé dielne pre deti zamerané na osvojovanie základných techník tradičného remesla – košíkárstva pod vedením odb. lektora, podujatie v spolupráci s KOS v Nitre

23. 9. /STREDA/14.00

Fakulta ZKI SPU v Nitre, Hospodárska 7

**OBNOVA BÝVALEJ
HOSPODÁRSKEJ
ŠKOLY V NITRE, NKP**Doc. Ing.arch. Roberta Štěpánková,
PhD, FZKI SPU v Nitre, Ing.arch.
Zuzana Holíčková, KPÚ Nitra*Komentovaná prehliadka
funkcionalistickej stavby bývalej
Štátnej odbornej hospodárskej
školy z r. 1932 od arch. Jiřího
Grossmanna. Bývalý dobový štandard
architektúry je dnes ukážkou
vysoké úrovne estetiky a kultúry.***24. 9. /ŠTVRTOK/17.00**

Vila K, Kmetkova 22

**PRIEBEH OBNOVY VILY
K (vila Kollmannovcov),
NKP s prioritou obnovy**Ing. arch. Zuzana Kramárová, KPÚ
Nitra, komentovaná prehliadka
funkcionalistickej vily arch. Oskara
Singera pred komplexnou obnovou**26. 9. /SOBOTA/15.00**

Zoborský kláštor, Kláštorská 148

**GRILOVAČKA NA
KLÁŠTORE****Oslavy Svetového dňa
cestovného ruchu***Hudobný hosť, tvorivé dielne pre deti***27. 9. /NEDEĽA/17.00**Záhrada Krajského pamiatkového
úradu Nitra, Námestie Jána Pavla II.**SLNCE NAD NITROU***Hudobno-literárny večer pod
Nitrianskym hradom venovaný
slovenskej poézii 19. a 20. st.
organizovaný KPÚ Nitra v spolupráci
so ZUŠ J. Rosinského v Nitre.***29. 9. /UTOROK/ 10.30 –
12.00 ŠKOLSKÉ SKUPINY,
14.00 – 16.00 VEREJNOSŤ,
DETI, MLÁDEŽ/**Salón, Nitrianska galéria,
Župné námestie 3**VÝTVARNÉ SPOMIENKY***Zážitková tvorivá dielňa k expozícii
Františka Studeného*

Vstup voľný

Prihlasovanie: elena.tarabkova@
nitrianska.galeria.sk

BOHATÝ PROGRAM V SYNAGÓGE BUDE AJ V SEPTEMBRI

Pokračujú stále výstavy aj prehliadky pre verejnosť.

V septembri ale môžete zísť
aj na vernisáž, inscenáciu, ar-
gentínske tango, či zaujímavý
program v rámci Medziná-
rodného festivalu Divadelná
Nitra.

Prepojenie, tak sa volá **ver-
nisáž** výstavy autorky **Eleny
Nittnausovej**, ktorá bude
v Synagóge 8. septembra od
17. hodiny. V programe vystúpi
Dorota Nittnaus, hudbu za-
bezpečí **Dado Charlie Valach**.
Vstup na vernisáž je voľný,
výstava potrvá do 8. októbra.

Dni európskeho kultúrneho
dedičstva ponúknu inscená-
ciu od **Franza Kafku - Proces**.
Tešiť sa môžete na oblúbe-
ných hercov – Miloša Kusen-
du, Ľubu Dušaničovou, Luciu
Korenú a Agátu Spišákovú.
Herci Nového divadla v Nitre
sa predstavia pod režisérskou
taktovkou Šimona Spišáka 17.
septembra o 19. hodine. Pred-
predaj vstupeniek je v Turis-
tickom informačnom centre
Nitra od 31. augusta. Divadel-
né predstavenie financoval

z verejných zdrojov Fond na
podporu umenia.

Na svoje si prídu aj priaznivci
tanga. Uskutoční sa totiž **piaty
ročník hudobného festivalu
argentínskeho tanga – Fa-
tango. TanDuoGo**, v zložení
Samuel Mikláš – husle a Karol
Kompas – gitara sa divákovi
predstavia 22. septembra o 18.
hodine. O deň neskôr, 23. sep-
tembra o 18. hodine vystúpi
**Ivana Ečetová Quartet – Tan-
go Project**.

Do Synagógy zavíta aj **Medzi-
národný festival Divadelná
Nitra**. Začne 24. septem-
bra o 19. hodine koncertom
verklikárov, pokračovať bude
25. septembra od 10. hodi-
ny výtvarným a hudobným
workshopom „**Darujem ti
tulipán**“ pre deti so zrakovým
znevýhodnením a nevidiace
deti. Deťom tiež príde za-
bubnovať **Thierry Ebama**.
Predstaví sa aj **Súkromné
konzervatórium Dezidera
Kardoša z Topoľčian** v insce-
nácii Reginalda Rosa - **Dva-**

násť rozhnevaných mužov.

Na predstavenie môžete ísť
26. septembra o 17.15, réžiu má
Ladislav Tischler. **Súkromné
konzervatórium z Nitry** divá-
kom ponúkne komédiu **Ženba**.
Predstavenie sa uskutoční 26.
septembra o 22.15 h. Réžiu má
Branislav Matuščin.

Posledný septembrový deň
sa v Synagóge uskutoční
**slávnostné oceňovanie naj-
lepších nitrianskych špor-
tovcov za rok 2019**. Program
začína o 17. hodine, vstup je na
pozvánky.

V Synagóge pokračujú aj **stále
výstavy** - História a tradície
Židov v Nitre, Shraga Weil:
Grafika, Nitrianske pohľady
Aleny Bugárovej

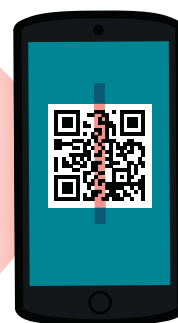
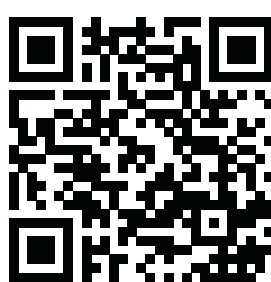
Prehliadky sú verejnosti v Sy-
nagóge k dispozícii v utorok
od 13. do 18. hodiny, v stredu
a vo štvrtok od 9. do 12. hodiny
a od 13. do 18. hodiny. V sobotu
aj v nedeľu od 13. do 18. hodi-
ny. V pondelok a v piatok je
Synagóga zatvorená. Vstupné
je jedno euro, deti do 6 rokov
a držiteľia preukazu ZŤP majú
vstup zdarma.

Informácie a možnosti pre-
nájmu Synagógy za účelom
organizovania kultúrnych
a spoločenských podujatí do-
stanete na telefónnom čísle:
037/ 6502140.

Andrej Jančovič

VERZIA NOVÍN PRE SLABOZRÁKÝCH

1. STIAHNI APKU
2. OSKENUJ KÓD
3. ČÍTAJ NOVINY
V DIGITÁLNEJ
VERZII

V JÚNI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Jozef Hložák
vo veku 49 rokov

Emília Mládeková
vo veku 85 rokov

Juraj Čičeľ
vo veku 82 rokov

Karol Jenis
vo veku 65 rokov

Irena Poláčiková
vo veku 80 rokov

Vladimír Belák
vo veku 86 rokov

František Čiffáry
vo veku 78 rokov

Jozef Markusík
vo veku 66 rokov

Judita Pápežová
vo veku 80 rokov

Alžbeta Alyasryová
vo veku 76 rokov

Helena Pappová
vo veku 80 rokov

Valéria Berecová
vo veku 92 rokov

Anna Valentová
vo veku 80 rokov

Ladislav István
vo veku 59 rokov

Margita Malíková
vo veku 79 rokov

Melánia Lenghartová
vo veku 85 rokov

Jozef Slúka
vo veku 74 rokov

Michal Blažo
vo veku 73 rokov

Gabriela Hrončeková
vo veku 82 rokov

Miroslav Valko
vo veku 37 rokov

Helena Mikleová
vo veku 73 rokov

Františka Sládečková
vo veku 85 rokov

Viera Hlavajová
vo veku 65 rokov

František Kováč
vo veku 88 rokov

Katarína Molnárová
vo veku 92 rokov

Jozef Očenáš
vo veku 58 rokov

Ján Rajnič
vo veku 62 rokov

Alica Bogyová
vo veku 91 rokov

Rudolf Hrnčiarik
vo veku 60 rokov

Alfréd Kotek
vo veku 83 rokov

Anton Kusy
vo veku 79 rokov

Pavel Egypt
vo veku 71 rokov

Irena Švancarová
vo veku 86 rokov

Gabriela Gambošová
vo veku 81 rokov

Štefan Gerši
vo veku 87 rokov

Andrej Kráľ
vo veku 73 rokov

Rozália Rafaelová
vo veku 69 rokov

Alžbeta Špaková
vo veku 90 rokov

Juraj Máčik
vo veku 66 rokov

Michael Belák
vo veku 26 rokov

Miroslav Tatarkovič
vo veku 63 rokov

Eduard Varga
vo veku 73 rokov

Milan Stehlík
vo veku 67 rokov

Jozef Vaňo
vo veku 66 rokov

Michal Zelenák
vo veku 79 rokov

Ivan Buchala
vo veku 67 rokov

Július Botka
vo veku 70 rokov

Gejza Kukla
vo veku 67 rokov

Helena Šipošová
vo veku 85 rokov

Ľubomír Gašparovič
vo veku 55 rokov

Jolana Gregušová
vo veku 91 rokov

Zuzana Muchová
vo veku 55 rokov

Konstantín Holobradý
vo veku 94 rokov

Jolana Macáková
vo veku 91 rokov

Helena Boháčiková
vo veku 89 rokov

V JÚLI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Mária Belková
vo veku 89 rokov

Stanislav Bihari
vo veku 45 rokov

Stanislav Borek
vo veku 75 rokov

Stanislav Bořil
vo veku 81 rokov

Mária Brtáňová
vo veku 90 rokov

Július Brunovský
vo veku 88 rokov

Margita Buláková
vo veku 90 rokov

Peter Cíváň
vo veku 25 rokov

Helena Davidová
vo veku 75 rokov

Stanislav Dolež
vo veku 49 rokov

Valéria Ďuríková
vo veku 89 rokov

Renáta Dvončová
vo veku 57 rokov

Vladimír Eliaš
vo veku 65 rokov

Karol Fojtík
vo veku 74 rokov

Dana Gažiová
vo veku 34 rokov

Zita Gogolová
vo veku 71 rokov

Anna Hábeková
vo veku 71 rokov

Róbert Hrnčiar
vo veku 53 rokov

Elena Hrotáková
vo veku 75 rokov

Tibor Hudec
vo veku 62 rokov

Pavel Chren
vo veku 65 rokov

Štefan Ižo
vo veku 82 rokov

Ladislav Jankula
vo veku 67 rokov

Ján Jech
vo veku 81 rokov

Mária Karabínová
vo veku 72 rokov

Štefan Kirinovič
vo veku 85 rokov

Ľudmila Klbečková
vo veku 82 rokov

Helena Kolářová
vo veku 76 rokov

Juraj Kolenčík
vo veku 60 rokov

Igor Konkuš
vo veku 64 rokov

František Kopáč
vo veku 79 rokov

Alica Kopecká
vo veku 74 rokov

Ján Kostoláni
vo veku 86 rokov

Peter Krajanec
vo veku 53 rokov

Oľga Krivdová
vo veku 70 rokov

Veronika Michaleová
vo veku 84 rokov

Terézia Mikulová
vo veku 84 rokov

Juliana Mrváňová
vo veku 77 rokov

Štefan Novotný
vo veku 87 rokov

Margita Orlíková
vo veku 86 rokov

Margita Palkovičová
vo veku 80 rokov

Eva Pecháčová
vo veku 75 rokov

Jana Petrášová
vo veku 79 rokov

Ondrej Potančok
vo veku 93 rokov

Štefan Pudelka
vo veku 67 rokov

Stanislav Šťahel
vo veku 69 rokov

Alexander Staník
vo veku 81 rokov

Michal Šabík
vo veku 64 rokov

Jozef Šebestian
vo veku 62 rokov

Margita Šinkovičová
vo veku 88 rokov

Milan Špoták
vo veku 80 rokov

Judita Švelanová
vo veku 87 rokov

Jozef Tanka
vo veku 88 rokov

Jozef Tkáčik
vo veku 76 rokov

Jozef Turček
vo veku 62 rokov

Jolana Vavříková
vo veku 85 rokov

Ján Vittek
vo veku 87 rokov

Milan Vranka
vo veku 84 rokov

Štefan Žák
vo veku 77 rokov

POVEDALI SI
ÁNO

20. júna:

Radovan Záborský a Petra Podhorná, obaja z Nitry

26. júna:

Jozef Čuchta z Lužianok
a Terézia Maksiová z Nitry

27. júna:

Juraj Jonáš a Jaroslava Polčíková, obaja z Nitry

Jaroslav Jašík a Natália Baráthová, obaja z Nitry

Marek Šrámek z Topolčian
a Mária Teplanová z Nitry

28. júna:

Peter Slávik a Katarína Barátová, obaja z Nitry

17. júla:

Rodolfo Jesús Montecinos Ohlagaray z Čile a Hana Jánošková z Nitry

11. júla:

Štefan Baksa a Zuzana Lacová, obaja z Nitry

8. augusta:

Matúš Moravčík a Lucia Bobulová, obaja z Nitry

Robert Manin a Jana Levčíková, obaja z Nitry

Imrich Ďurica a Ľubomíra Petkešová, obaja z Nitry

SNAHA ZVIDITEĽNIŤ
NITRU NA KULTÚRNEJ
MAPE EURÓPY

Rok 2020 je v Nitre rokom veľmi intenzívnych aktivít súvisiacich s kultúrnym cestovným ruchom. Ich cieľom je zviditeľniť starodávne mesto Nitra na európskej mape kultúrneho turizmu.

Svoje sily na tejto aktivite sa rozhodli spojiť viaceré subjekty - Mesto Nitra, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitriansky samosprávny kraj i Nitrianska organizácia cestovného ruchu.

Ambíciu internacionalizácie a rozvoja kultúrneho cestovného ruchu v Nitre má aktuálny medzinárodný projekt s názvom Sociálna a inováčná platforma kultúrneho turizmu a jej potenciál pre prehĺbenie europeizácie z prestížneho európskeho grantového programu Horizont 2020. Na tomto projekte spolupracujú univerzity z 15 krajín, Slovensko zastupuje UKF v Nitre. Prvým medzinárodným krokom projektu sú prieskumy o kultúrnom cestovnom ruchu. Pre mesto Nitra boli vypracované štyri dotazníky - pre obyvateľov mesta, pre domácich návštevníkov mesta, pre zahraničných návštevníkov mesta aj pre podnikateľov mesta. Zverejnené sú na webových stránkach mesta.

Boli by sme veľmi vďační, keby ste si našli čas na vyplnenie dotazníkov a zdieľali ich vo svojom okolí. Pomôže nám to lepšie pochopiť fungovanie lokálneho kultúrneho cestovného ruchu a aj čo najlepšie reagovať na zmeny, ktoré nám priniesla koronakríza.

www.SPOTprojectH2020.eu

Jeden z pilierov spolupráce v oblasti kultúry a cestovného ruchu, resp. kultúrneho turizmu sú európske kultúrne trasy. Medzi takéto aj v Nitre patrí Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda, ktorá sa buduje za výraznej odbornej spolupráce s UKF v Nitre od roku 2013 aj v súčinnosti s Mestom Nitra, Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu a Nitrianskym samosprávnym krajom. Začiatkom júla tohto roka sa v rámci podujatia Nitra, milá Nitra konalo už po štvrtýkrát symbolické Cyrilo-metodské putovanie.

V máji tohto roka bola schválená aj kandidatúra mesta Nitry na prestížny titul Európske hlavné mesto kultúry 2026. Aj v tejto súvislosti sa zároveň pripravuje nová Stratégia rozvoja kultúry a kultúrneho cestovného ruchu na roky 2021 - 2031, v ktorej budú defi-

nované priority a ciele v tejto oblasti a konkrétne kroky na ich dosiahnutie. Na oboch témach v súčasnosti pracujú ľudia z nezávislej kultúrnej scény, zriaďovanej kultúry, z viacerých odborov Mestského úradu v Nitre, z oboch nitrianskych univerzít - z UKF a SPU, ako aj Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Uvedené tri medzinárodné projekty ako aj iné aktivity, tak dokumentujú že synergia / spolupráca / súčinnosť je to, čo nás spája - synergia v záujme (aj) o kultúrny turizmus, synergia v tvorivosti, synergia v každodennom živote aj v týchto neľahkých časoch. Nech sa nám spoločne darí.

Hilda Kramáreková,
Peter Ivanič, UKF v Nitre

**DOTAZNÍK
o kultúrnom
cestovnom
ruchu v Nitre**

	časť hrnčeka	druhá tajnička	dvojhĺaska	Pomôcky: attá, ofit, Olos, Ymir	zákruta, miesto ohýbania	ochutnávká	otiera	kód angličtiny	námety		hrozivo	sršal iskrami	10 × 10	kocúr, po rusky
odpi				zoskupenie ôsmich elektrónov						vrhačské náčinie				
kráčala				prvá tajnička						prefud				
EČV Krupiny			malé hľadavce					symbol podujatia						
odoberte silu			číselná lotéria					germásky praobor					tretia tajnička	st. názov kazašskej metropoly
	vodný prúd									meno herečky Kerekes				
	postavil sa									slovenský prozaik (Rado)				
život, po taliansky											sekal drevo	registrovaná tona (skr.)		
náhla zmena												maďarský autobus		
ono, tamto			predchodca dobytká	minerál hadec						hlavné mesto Lotyšska				
vozidlo										čin, akt				
hlaveň (zastaralo)										miesto ťažby uhlia				
	magické číslo				starý otec (z nemčiny)	značka kozmetiky	patrón vinárov		pohrebňá hostina				hudobný nástroj	patriaca Adovi
	krepčil, po česky								vojenský rozkaz					
značka tália			sójový syr					lodná plošina						
			preto					meno Kristiána						
jedenkrát				americká speváčka (Dolly)							barel			
				dus oheň							nula			
úsilie						americký kopytník						lebo (básnický)		
						kus (skr.)						akí, ktorí (básnický)		
druh tropických mravcov					štvrtá tajnička									
ázijský štát					slieď, pátraj					ázijská veľmoc				

Objekt kanónie sa nachádza v mestskej pamiatkovej rezervácii mesta Nitra, v urbanistickej štruktúre miestnej časti označovanej ako „(prvá tajnička)“. Kanónia je lokalizovaná vo východnom nároží Pribinovho námestia pri objekte Veľkého seminára a dotyku ulíc Samova a Východná. Objekt je súčasťou neúplnej radovej zástavby dnešnej Samovej ulice a tvorí dôležitý dominantný bod na konci námestia a súčasne oporný bod stretu ulíc Samova a Východná. Architektúra objektu v exponovanej polohe nárožia je výtvarene akcentovaná (druhá tajnička), slangovo nazývaného „(tretia tajnička)“. Objekt vypovedá o historických stavebných technológiách a typológii obytného priestoru (štvrtá tajnička) a cirkevných hodností. **Komentovaná prehliadka Kluchovho paláca pred plánovanou obnovou bude vo štvrtok 17.9. o 17.00 h na Samovej 16 v Nitre.** Viac info: www.dekd.sk

meno / tel.:

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

Riešenie križovky spolu s kupónom a vašim telefónnym číslom pošlite do 30. 9. 2020 na adresu:

Odbor komunikácie a propagácie, Mestský úrad,
Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra.

NEWS REVIEW

THE CLINIC IN PÁROVCE IS BARRIER-FREE

The reconstruction cost € 228,000. The investment required new electrical installations and installing a lift as the building is multi-storey. The clinic also has barrier-free sanitary facilities for immobile citizens and the public. The investment project was approved by the city council. Necessity of the reconstruction is evidenced by the satisfied faces, especially of elderly patients who attend the clinic for their dental examinations and to solve their acute oral cavity conditions.

KINDERGARTEN TOPOĽOVÁ HAS A NEW LOOK

The price of the investment was more than €190,000. Priority was given to thermal insulation of the building, the largest portion of the investment went into a contact thermal insulation system

of mineral wool and silicate plaster boards. Furthermore, window sills and roof attics were plated, they are made of metal covered in plastic. Ventilation grilles were replaced and lightning conductor was reconstructed.

CYCLE BUS FOR 10TH SEASON IN OPERATION

The C35 bus line will be available to cyclists until 18th October. The price for transport in a cycle bus is the same as you pay for a regular bus ticket. The cycle bus runs on weekends and public holidays, its routes remain unchanged. From Klokočina and Chrenová settlements you can get to the city centre, to the City Park in Sihot and with some connections to Zobor as well. Timetables of the cycle bus are published on the carrier's official website - www.arriva.sk

TREE PRUNING IN THE PARK

From September, landscaping and tree pruning will begin in the city park Sihot. During the modifications the trees will also be measured with a special ultrasound tomograph and tested by rope pulling. The goal is to increase safety in the park and remove wood that may not withstand gusts of wind due to poor health or old age.

ZUŠ JÁNA ROSINSKÉHO INSULATED

The investment event cost more than € 214,000. As for the investment itself, the work not only beautified the look of the building, but also improved its functionality. The building coat of Pavilion B was insulated with a contact thermal insulation system. The elementary art school also has new rain gutters made of galvanized sheet metal - and as part of this work, windowsills were metal plated with aluminium sheet.

INTERVIEWS WITH OWNERS OF ELECTRIC SCOOTERS

City police officers have been telling the owners of electric scooters that their vehicles are extremely dangerous if used incorrectly, either for the riders themselves, but especially for pedestrians. The city police patrols have been explaining their correct and lawful use, stating that they have done so without penalty towards the riders so far.

NEW PLAYGROUNDS IN THE CITY CENTRE, IN CHRENOVÁ AND IN THE PARK

There is a new playground between the apartment building on 66-74 Štefánikova Street and "Polygon". In June,

the asphalt was repaired on the playing field, football gates and basketball nets were added. Its revitalization began two years ago, thanks to the "I'm Changing My City" grant program. € 5,000 were invested and a large house with a slide, furniture, picnic tables and solar lighting were added to the playground. A new playground for € 8,000 was added on Tribečská Street in Chrenová and the city invested the same amount in a climbing wall in Sihot City Park near the Bishop's Inn.

FIRST STAGE OF HANULOVÁ STREET RECONSTRUCTION COMPLETED

Not only the road, but also the sidewalk and the gas pipeline were reconstructed in Čermáň. The repair took six weeks in total, whereas the reconstruction of the gas pipeline took more than half of the time. The road and sidewalks were repaired within two weeks. In total, the city has invested almost € 197,000 in the reconstruction. The largest item was asphalt, which cost more than € 75,000.

SAFE CROSSINGS PROTECT PEDESTRIANS AND CYCLISTS

In 2019, fourteen more safe pedestrian crossings were added to Nitra - for almost € 210,000. They were built in places where there are conflicting situations of drivers with pedestrians and cyclists. They are in Krškany, in the Old Town, in Čermáň, in Dražovce, but also in Chrenová. In comparison to conventional crossings, they have the advantage of clear visibility on the road due to LED buttons.

**DNI EURÓPSKEHO
KULTÚRNEHO
DEDIČSTVA**

**1.-30. september
2020**

Viac info na www.dekd.sk

**PIESŤAN
TRADÍCIA**

**MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR**

**PAMIATKOVÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

EkoFond

PAMIATKY A MUZEÁ

Lúčnica

**DOM UMENIA
PIESTANY**

**SLOVENSKE
NÁRODNÉ
MUZEUM**

**STU
FA**